

Program edukacyjny dla grup
Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie

Program edukacyjny dla grup Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie

Opracowanie: © Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie
Grafika i skład: OlaDębniak.studio
Zdjęcia: Wojciech Holnicki, Agnieszka Indyk, Marcin Mastyskarz,
Arkadiusz Obszyński, Rafał Pudło, Zbigniew Reszka

Spis treści

Wstęp.....	5
Informacje praktyczne.....	6
Program edukacyjny dla dzieci i młodzieży.....	7
Zajęcia historyczne.....	8
Zajęcia rekonstrukcyjne.....	16
Zajęcia przyrodnicze.....	21

Zobacz, usłysz, poczuj, zasmakuj!

Trzymasz w rękach kolejne wydanie informatora edukacyjnego Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie. Znajdziesz tu bogaty program zajęć edukacyjnych: historycznych, przyrodniczych i rekonstrukcyjnych, przeznaczonych dla grup dzieci, młodzieży i dorosłych.

Zależy nam na stwarzaniu okazji do świadomego uczestnictwa w kulturze. Sprzyjają temu stosowane przez nas interaktywne metody uczenia poprzez doświadczenie, oglądanie, badanie, smakowanie, ale

też twórcze przetwarzanie i przeżycie. Odwiedź niezwyczajne miejsce, poznaj ludzi z pasją, którzy zabiorą Cię w podróż przez czasy, kulturę i naturę.

Serdecznie zapraszamy!

Jan Król

Mania Callimira Regina

Informacje praktyczne

Biuro Rezerwacji

bilety@muzeum-wilanow.pl

(+48) 22 5442 850 (pon.–pt., godz. 9–16)

(+48) 798 290 977 nr kom. Biuro Rezerwacji

www.bilety.wilanow-palac.pl (system płatności: **PayU**)

Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie

ul. Stanisława Kostki Potockiego 10/16, 02-958 Warszawa

tel.: (+48) 22 54 42 700, faks: (+48) 22 84 23 116

e-mail: muzeum@muzeum-wilanow.pl

www.wilanow-palac.pl

1. Kontakt i rezerwacja biletów na zajęcia edukacyjne dla grup:

- Informacji dotyczących wolnych terminów i dostępności zajęć edukacyjnych udziela Biuro Rezerwacji.
- Grupy zorganizowane osób, które nie ukończyły 18 lat, mogą brać udział w zajęciach edukacyjnych wyłącznie z opiekunami.
- Prosimy, aby rodzaj oraz stopień niepełnosprawności uczestników zajęć zgłaszać wcześniej w Biurze Rezerwacji, co pozwoli nam lepiej przygotować się do zajęć.
- Jeśli uczestnicy warsztatów kulinarnych mają alergie pokarmowe, a pszczelarskich – alergie na jad owadów, prosimy o zgłoszenie tego przy rezerwacji.
- Prosimy o punktualność, **spóźnienie dłuższe niż 15 minut spowoduje utratę rezerwacji i brak możliwości wzięcia udziału w zajęciach.**

2. Jak połączyć zajęcia?

Zachęcamy do spędzenia u nas całego dnia! Na podwójne zajęcia należy zarezerwować około trzech godzin. Proponujemy łączenia zajęć edukacyjnych:

- **lekcja historyczna + lekcja przyrodnicza**
- **lekcja historyczna/przyrodnicza + warsztaty historyczne/przyrodnicze/rekonstrukcyjne**
- **spacer tematyczny dla dorosłych + warsztaty rekonstrukcyjne**

3. Legenda:

 zajęcia prowadzone także w języku angielskim. Aby uzyskać informacje o dostępności zajęć w innych językach obcych, prosimy o kontakt z Biurem Rezerwacji.

 zajęcia warsztatowe

 zajęcia plenerowe. W przypadku złej pogody istnieje możliwość wypożyczenia parasoli lub przeniesienia całych zajęć do przestrzeni edukacyjnej

 zajęcia kulinarne

Program edukacyjny dla dzieci i młodzieży

Zajęcia historyczne

Królewska rodzina

4-6 LAT

Kim byli członkowie rodziny królewskiej, która zamieszkiwała w pałacu w Wilanowie? Skąd wiemy, które pomieszczenie należało do króla, a które do królowej? W trakcie spaceru po najstarszej części pałacu poznamy wszystkich członków rodziny królewskiej oraz rozszyfrujemy zabawne przezwiska nadane królownie i królewiczom. Dowiemy się, czym pałac różni się od zamku oraz jak królewska rodzina spędzała czas w Wilanowie. Policzymy, kto zajmował większą liczbę komnat – król czy królowa? W królewskim orszaku podążymy z kolorowanką i królewskimi lalkami wykonanymi przez artystkę.

Bursztynowa korona

4-6 LAT

Opowiemy legendę, według której król Jan III otrzymał niegdyś od gdańskiego artysty Andrzeja Schlütera koronę wykonaną w całości z bursztynu! Poznamy niezwykle losy samego rzeźbiarza, który dzięki ogromnemu talentowi trafił na dwór Jego Królewskiej Mości, a także dowiemy się, czym właściwie jest bursztyn. W części warsztatowej zainspirowani koroną króla wykonamy ze złotego kartonu własne korony i przyozdobimy je drogocennymi kamieniami.

Zwierzaki, stwory i potwory

4-6 LAT

Wyruszymy w podróż do krainy starożytnych mitologii na spotkanie zwierzaków, stworów i potworów. Ukryte w dekoracjach pałacowych sfinksy, przyczajone na barokowych obrazach centaury oraz inne fantastyczne stwory czekają na odkrycie przez dzielnych poszukiwaczy. Dowiemy się, co łączyło króla Jana III z hipokampem, oraz rozwiążemy zagadkę sfinksa przedstawionego w sypialni królowej Marysienki. Bawiąc się na filcowym dywanie edukacyjnym, poznamy nazwy mitologicznych stworów, a następnie stworzymy z włóczki znikostwory, które w magiczny sposób pojawiają się, ale równie zagadkowo potrafią zniknąć.

Królewskie zabawy w królewskich ogrodach pałacu w Wilanowie

4-6 LAT

Przenieśmy się w świat zabaw z XVII wieku! Poznamy gry, zabawy i rozrywki rówieśników żyjących ponad 300 lat temu – ułożymy puzzle i klocki, zagramy w ślepą babkę, w kości i grę planszową Gąska. Razem będziemy malować, rysować, rozwiązywać rebusy i łamigłówki, poznając w ten sposób rodzinę królewską.

Podróże w karecie króla Jana III

7-9 LAT

Król Jan III zamówił nową karete! Wybierzmy się w drogę z Gdańska do Wilanowa i przyprowadźmy ją królowi! Będziemy mogli poznać rzemieślników tworzących powozy i zmierzyć się z trudami podróży w XVII wieku. Czy uda nam się uniknąć spotkania ze zbrojcami grasującymi po drogach?

Król wojownik

7-12 LAT

Spacerując po królewskich komnatach, zobaczymy dzieła sztuki upamiętniające zwycięstwa króla Jana III. Dowiemy się z nich, jakiego rodzaju bronią posługiwał się i jaką zbroję nosił. Rozwiązując zagadki, poznamy nazwy miejsc, w których król stoczył zwycięskie bitwy, oraz cechy charakteru, jakimi musi odznaczać się doskonały wódz. Sprawdzimy, co król pisał w listach do królowej Marysienki z wypraw wojennych i jak nazywał się jego ulubiony rumak. Przekonamy się również, o czym musiał pamiętać artysta, uwieczniając wizerunek zwycięskiego wodza, oraz sami wczujemy się w rolę nadwornego portrecisty, malując portret króla wojownika.

Codziennie niecodzienne stroje króla Jana III

7-9 LAT

Przenieśmy się w świat mody z XVII wieku! Dowiemy się, czym są kontusz i żupan, jak wiązano pas kontuszowy, w jaki sposób damy podkreślały swoją urodę, jakie uczesania były modne w czasach Ich Królewskich Mości uczesania oraz kto troszczył się o garderobę królewską. Podpowiemy także, jak urządzić swój miniwarsztat krawiecki, nauczymy rozpoznawania różnych rodzajów tkanin po fakturze i splocie nitki. W części warsztatowej dzieci będą miały okazję zaprojektować strój damski lub męski: korzystając z różnych tkanin i ozdób, stworzą własne projekty sukien i kontuszy, wyklejając je na specjalnie przygotowanych szablonach.

Pierwsza gwiazdka

7–12 LAT ZAJĘCIA SEZONOWE

To zajęcia o tradycjach bożonarodzeniowych, związanych z dekorowaniem domu, potrawami wigilijnymi, muzyką świąteczną. Pokażemy, że postać Świętego Mikołaja powszechnie przedstawianego dziś jako pulchny krasnal w czerwonym palcie ma niewiele wspólnego z pierwowzorem – biskupem w ornacie i mitrze. Zastanowimy się też, jak dawniej ubierano choinkę i skąd wziął się ten zwyczaj, dlaczego Święty Mikołaj przynosi prezenty oraz jak w przeszłości celebrowano Gwiazdkę. Podczas zajęć odniesiemy się także do opowieści związanej z narodzinami Jezusa, którą można prześledzić na wilanowskich obrazach.

Wizyta u króla

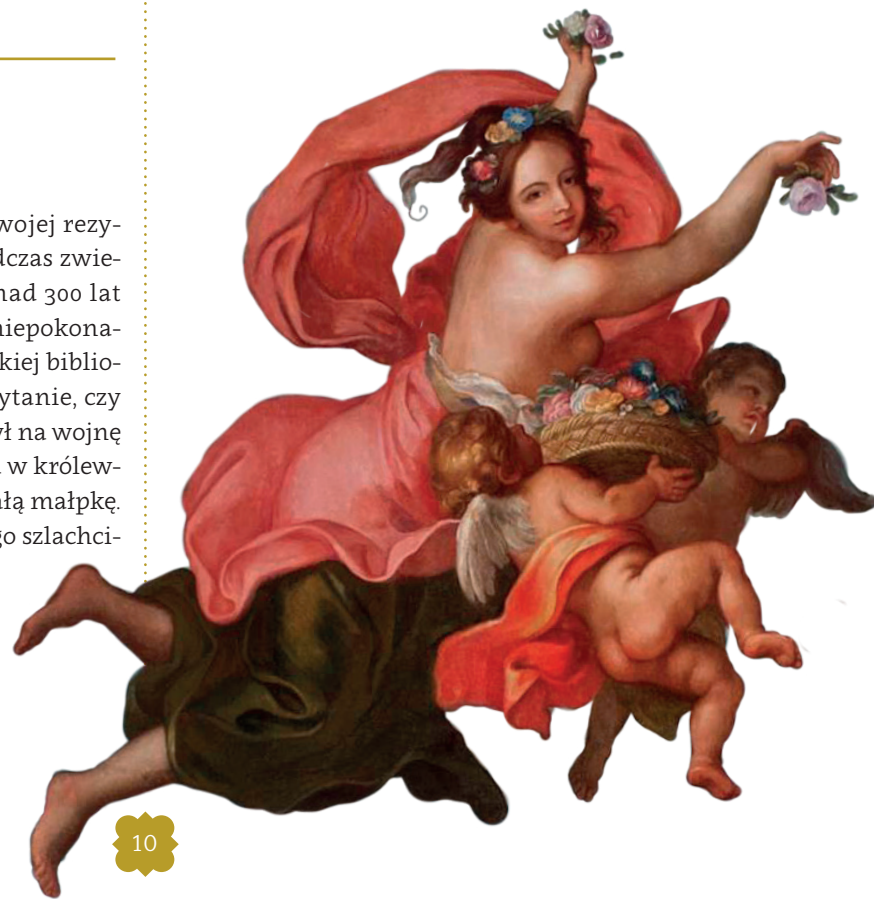
7–14 LAT EN

Chociaż król Jan III nie podejmie nas w swojej rezydencji osobiście, to dobrze go poznamy podczas zwiedzania komnat, w których przebywał ponad 300 lat temu. Dowiemy się, kogo nazywał swoją „niepokonaną pasją”, ile książek zgromadził w królewskiej bibliotece i co lubił czytać. Odpowiemy też na pytanie, czy zwycięzca spod Wiednia naprawdę wyruszył na wojnę w sandałach. Spostrzegawczy goście znajdą w królewskich apartamentach szaroburego kota i małą małpkę. Na chwilę wcielimy się też w XVII-wiecznego szlachcica, wkładając żupan i kontusz...

Wizyta u królowej

7–14 LAT

Poznajmy historię niezwyklej kobiety, która doprowadziła do koronacji króla Jana III – jego żony Marii Kazimiery, zwanej Marysienką. Była starannie wykształconą damą o przenikliwym umyśle, wybitnej urodzie i licznych talentach. Niczym polityk służyła mężowi radą, będąc jednocześnie kochającą żoną i opiekuńczą matką. Jaka była na co dzień? Jak się ubierała? Co przysparzało jej zmartwień, a z czego czerpała największą radość? Posłuchajmy sekretów tej nietypowej władczyni. Na chwilę wcielimy się też w XVII-wieczną szlachciankę, wkładając suknię i liczne ozdoby...

10

Mitologiczny kod Wilanowa

10–12 LAT

Naszymi przewodnikami po pałacu wilanowskim będą antyczni bogowie i herosi. Spoglądają oni na nas z licznych malowideł i dekoracji. Dlaczego król Jan III tak bardzo lubił ich towarzystwo? Odpowiedź zabrzmi nieco tajemniczo: mityczne motywy w Wilanowie to nie tylko ozdoba. To szyfr, za pomocą którego król chciał coś przekazać gościom odwiedzającym jego pałac – zarówno żyjącym w jego czasach, jak i potomnym. Rozszyfruj ten kod razem z nami!

Zajęcia polecane jako podsumowanie materiału z zakresu mitologii starożytnej Grecji i Rzymu.

Zbuduj dwór!

10–12 LAT ✍

Podczas zajęć wytropimy sylwetkę dworu szlacheckiego ukrytą w bryle pałacu w Wilanowie. Poznamy różne rodzaje dworów oraz dowiemy się, co składało się na ich typowe wyposażenie. Przekonamy się, jak wyglądało życie codzienne w gospodarstwie ziemskim oraz jakim czynnościom oddawali się jego mieszkańcy. W drugiej części zajęć pobudzimy wyobraźnię przestrzenną i zapoznamy się z wybranymi zagadnieniami geometrii, takimi jak symetria, skala, plan. Wcielimy się w rolę architekta i budowniczego, by zaprojektować i wznieść z klocków własny dwór.

Obyczaje w dawnej Polsce

10–12 LAT

Jak wyglądało życie codzienne szlachcica w dawnej Rzeczypospolitej? Co łączyło go z tajemniczymi Sarmatami? Czy rzeczywiście wszyscy Polacy znali łacinę, jak twierdzili zagraniczni podróżnicy? Jak przyrządzano chrapy łosia i ogon bobra? Dlaczego przygotowania do tradycyjnego, staropolskiego pogrzebu trwały miesiącami? W trakcie zajęć nauczymy się również wiązać pas kontuszowy i przekonamy się, czy strój szlachecki był wygodny.

Daleki Wschód na Zachodzie

10–14 LAT ✍

Dlaczego w Japonii nikt nie ucieka na widok smoka? Czy jednorożce istnieją? Dlaczego lwy zawsze występują w parze? I co ma z tym wszystkim wspólnego feniks? Zapraszamy w podróż po fascynującym świecie sztuki i kultury Dalekiego Wschodu. Nie musisz kupować biletów lotniczych – wystarczy przyjść do pałacu wilanowskiego. Dowiesz się, skąd wzięły się tutaj te wszystkie niezwykle przedmioty i w jaki sposób należy o nie dbać. Zrozumiesz, co oznaczają motywy dekoracyjne stosowane w sztuce dalekowschodniej. Chiny i Japonia staną się nam odrobinę bliższe! Na koniec zastanowimy się, co można zrobić, gdy rozbije się ulubiony kubek i jak poradzić sobie z faktem, że stara szafa jest już niemożna.

11

Ceramiczne piecuchy

10–14 LAT ✍

Wyberzemy się do krainy pięknych przedmiotów, które uwielbiają wygrzewać się w piecach, dlatego nazywamy je ceramicznymi piecuchami! To wyroby z biskwitu, fajansu, kamionki, majoliki i porcelany. Nauczymy się je rozpoznawać, poznamy ich funkcje, dowiemy się, kiedy i w jakich okolicznościach Europejczycy nauczyli się produkować kamionkę i porcelanę. Sprawdzimy, który z mieszkańców pałacu wilanowskiego był największym miłośnikiem i kolekcjonerem ceramiki. W drugiej części zajęć przeniesiemy się w czasie do dawnych warsztatów *tegelbakkerij*, aby poznać techniki zdobienia fajansowych płytek. Inspiracją stanie się wilanowski Gabinet Farfurowy. Ozdobimy flizę i zaprojektujemy znak własnej manufaktury.

Klucz do fasad pałacu w Wilanowie

10–14 LAT ✍ ZAJĘCIA SEZONOWE

Pewnego razu architekt Wilanowa, Augustyn Locci, wspomniiał królowi, że ma wspaniałą pomysł na ozdobienie fasad wilanowskiej rezydencji i opisze go w kolejnym liście. W to, co stało się później, trudno uwierzyć. Współpracownicy Locciego mówili, że mistrz biegał z rozwianym włosom dookoła pałacu i prosił, by bogowie przywrócili mu pamięć. Augustyn Locci oszalał! Co gorsza, zapomniał, jakie jest znaczenie napisów umieszczonych na wilanowskiej fasadzie. Mamrotał o Sybilli i przepowiedni o herosach z przyszłości, którzy uwolnią go od klątwy i znów będzie wiadomo, co oznaczają napisy na fasadzie oraz skąd się wzięły. Kto wie, może mówił o Was... Zapraszamy do udziału w grze terenowej obfitującej w fikcyjne zagrożenia i całkiem realne wyzwania intelektualne.

12

Ostatnia sprawa kustosz Wątróbki

10–12 LAT

To był początek mojej pracy w Wilanowie i, wstyd się przyznać, pan Aleksander Kokular, ówczesny kustosz, przyłapał mnie na czytaniu *Zabójstwa przy Rue Morgue*. Niezdarnie próbowałam ukryć zamiłowanie do sensacyjnych historii, mówiąc, że uczę się języka angielskiego. Pan Kokular rzucił okiem od niechcienia, przewracając karty inwentarza, i rzekł: „Tak, sprawa tego obiektu jest godna najsłynniejszego detektywa świata”, po czym, uśmiechając się od ucha do ucha, dodał: „Pani też dała się oszukać!”. Byłam oburzona. Przecież tak dobrze znam kolekcję! O który przedmiot może chodzić? Czy jest falsyfikatem? A może zamiast szlacheckich materiałów użyto imitacji? Czyżby sportretowana postać była kimś innym, niż się zdaje? Jak to wszystko sprawdzić? Te myśli nie dawały mi spokoju. Dziś, kiedy znam rozwiązanie zagadki, jestem bardzo wdzięczna panu Aleksandrowi za tamte słowa. To dzięki nim... zresztą, sami się przekonacie.

Jak w sarmackim zegarku

13–15 LAT

Wyruszymy razem w podróż w czasie! Tylko czym właściwie jest czas? Czy musimy go mierzyć? Jak to robiono kiedyś i w jaki sposób sobie radzimy z tym dziś? Dlaczego o czasach króla Jana III mówi się, że to okres olbrzymich postępów w chronometrii? Może sam król miał z tym coś wspólnego? Podczas zajęć poznamy sposoby pomiaru czasu na przestrzeni wieków. Przyjrzymy się zegarom z kolekcji wilanowskiej i nauczymy się różnych klasyfikacji czasomierzy. Porozmawiamy o dawnych kalendarzach, odszukamy zegar słoneczny, który od XVII wieku ozdobi elewację pałacu, i sprawdzimy, czy nadal działa.

Opowiem o królu

13–19 LAT ✍

Ilu ludzi, tyle opowieści o Janie Sobieskim. Poznaj władcę wielowymiarowego, Lwa Lechistanu, i opowiedz nam o nim na swój sposób! Warsztaty będą okazją do stworzenia filmowej relacji z wizyty w pałacu w Wilanowie i wzbogacenia barwnej legendy o królu Janie III o własną opowieść o tym wyjątkowym władcy.

Warunkiem aktywnego udziału w zajęciach jest posiadanie przez uczestników własnych smartfonów.

Na sarmackim dworze

13–19 LAT

Król Jan III wzniósł swą wilanowską rezydencję, by cieszyć się urokami życia na wsi, odpoczywać w otoczeniu przyrody, doglądać prac związanych z uprawą roli i ogrodnictwem. Przyglądając się uważnie dekoracjom pałacu, znajdziemy w nich odbicie ziemiańskich upodobań króla. O dawnej etykietce przy stole opowiedzą nam wysmakowane przedmioty, dziś już właściwie niespotykane w takich formach. Będziemy mieli także okazję przymierzyć elementy staropolskiego stroju – żupan, kontusz, pas kontuszowy, kołpak, a następnie zidentyfikować je na XVII-wiecznych portretach reprezentacyjnych szlachty.

13

Wnętrza pałacu i ich symbolika

13–19 LAT   B2

Dzieła sztuki dekorujące wnętrza pałacu wilanowskiego „mówią”. Ogromną satysfakcję sprawia możliwość zrozumienia ich języka. To właśnie symbole pozwalają na przekazywanie bogatych treści w skondensowany, lecz często także niejednoznaczny i przewrotny sposób. Podczas zajęć przekonamy się, że umiejętność wnikliwej obserwacji stanowi klucz do odczytania symbolicznych i alegorycznych znaczeń. Analizując wybrane dzieła sztuki, dowiemy się, co król Jan III i kolejni właściciele pałacu chcieli przekazać zarówno współczesnym sobie, jak i potomnym.

Zajęcia dostępne w wersji na 1. lub 2. trasę zwiedzania pałacu.

Wilanów perłą baroku

13–19 LAT

Pałac wilanowski to niezwykła rezydencja królewska – perła polskiego baroku. Ale czym właściwie jest barok? Co w nim wyjątkowego i przełomowego? Dlaczego po złożeniu na pół plan pałacu przybiera kształt litery „L”, a wzrok płata nam figle, gdy patrzymy na posadzkę królewskiej biblioteki? Wspólnie znajdziemy odpowiedzi na te pytania i nauczymy się, jakie cechy dzieła sztuki pozwalają określić je mianem „barokowy”.

Zajęcia szczególnie polecane uczniom szkół plastycznych.

Człowiek, obywatel, wódz

15–19 LAT

Co decyduje o wartości człowieka? Jak kształcić dobrych obywateli? Jakie cnoty posiadać musi wybitny wódz? W świetle tych pytań przyjrzymy się postaci króla Jana III. W oparciu o źródła pisane i dekoracje rezydencji wilanowskiej podejmiemy analizę antycznych wzorców wychowawczych Lwa Lechistanu. Wspólnie poszukamy odpowiedzi na pytanie, czy dziś również nauka zdobi człowieka.

Zakochany król i królowa

15–19 LAT

Pałac w Wilanowie to rezydencja zakochanej pary królewskiej. Jaki był naprawdę związek przepięknej Francuzki i polskiego szlachcica? Odpowiedzi będziemy szukać w listach miłosnych, które pozostawili po sobie Jan III i Maria Kazimiera. Spróbujemy odczytać także miłosne treści ukryte w licznych dekoracjach. Freski zdobiące galerie pałacu, przedstawiające sceny ulubionej opowieści mitologicznej króla – o Amorze i Psyche – pozwolą nam zrekonstruować ten barwny mit. Spotkanie jest okazją do rozmowy o zwyczajach ślubnych panujących w dawnej Rzeczypospolitej, ówczesnych kanonach urody czy afrodyzjakach.

Historia nauczycielką myślenia

15–19 LAT

Wykorzystując dzieła sztuki z muzealnej kolekcji, podejmiemy próbę interpretacji tekstów źródłowych. Poznamy teksty antycznych filozofów, polityków oraz nowożytnych traktaty istotne dla historii Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Wykorzystamy kontekst historyczny, kulturowy i filozoficzny w interpretacji dzieł sztuki.

Zajęcia będą okazją do rozwijania kompetencji językowych i retorycznych, wspomogą umiejętność celowego i świadomego postępowania się językiem polskim.

Zajęcia rekonstrukcyjne

Być kowalem (nie tylko) własnego losu

7-12 LAT

Kowalstwo przez tysiące lat stanowiło jeden z najtrudniejszych, ale i najbardziej potrzebnych człowiekowi zawodów. Kowale uważani byli za wysokiej klasy specjalistów rzemieślników. Od najdawniejszych czasów występowali w przeróżnych opowieściach i legendach. Poznajmy więc ich pracę, specjalności i budzące zachwyt metody obróbki rozżarzonego do tysiąca stopni metalu. Zajrzyjmy też do wnętrza działającej kuźni i zobaczmy, jak wygląda i działa. Uczestnicy warsztatów poznają różnice pomiędzy specjalnościami kowalskimi, a także między żelazem a stalą. Nauczą się, jak trzymać młotek, oraz dowiedzą, gdzie stanąć przy kowadle. Poznają zastosowanie poszczególnych narzędzi i sprawdzą zasady ich działania.

Przy stole – o kulturze i historii, warsztaty savoir-vivre

7-19 LAT

Które miejsce przy stole zająć? Kiedy i jakimi sztuczkami zacząć jeść? O czym rozmawiać, a jakich tematów podczas jedzenia absolutnie nie poruszać? Jak elegancko poradzić sobie z trudnymi potrawami? I jak to wreszcie jest z łódkami na stole – można oprzeć czy nie? Zapraszamy do Wilanowa na warsztaty o kulturze stołu!

Kaligrafia – (nie)zapomniana sztuka

7-19 LAT

Odkryjmy sztukę sztuki kreślenia liter w charakterze pisma angielskiego! Wielką zaletą tego pisma, które nazywa się dziś kursywą współczesną, była i jest możliwość w miarę szybkiego pisania oraz łatwość odczytywania. Pismo angielskie, w swej pierwotnej odmianie, jaką jest *cancellaresca*, stało się krojem powszechnie obowiązującym w czasach króla Jana III. Poszczególne litery są smukłe i czytelne, a zarazem mają nieco fantazyjne kształty. Pisanki angielskiej w uproszczonej wersji uczymy się w szkole, jednak po kilku latach nauki wyrabiamy swój własny charakter pisma, zapominając o odpowiednim kącie nachylenia, owalności i ozdobności liter. W czasie warsztatów zasiądziemy przy drewnianych pulpitych i spróbujemy pisać zarówno gęsimi piórami, jak i stałówkami w obsadkach.

Roztańczony dwór – warsztaty tańca dawnego

7-19 LAT

„W wieczór tany były” – taki zapis pojawia się w diariuszu dworu wilanowskiego wielokrotnie. Do ulubionych rozrywek Sobieskich należały tańce, które urządzano przy każdej możliwej okazji. Wiemy, że królowa Maria Kazimiera była doskonałą tancerką, choć przecież ta umiejętność nie należy do najprostszych. Spróbujmy własnych sił w tańcu dawnym – od kroków zupełnie podstawowych do XVII-wiecznych polonezów, kontredansów i układów tańca dworskiego. Taka forma ćwiczeń fizycznych kształtowała powab, elegancję oraz prostą sylwetkę, na co również zwrócimy uwagę, doskonaląc ukłony i elementy etykiety obowiązującej na dworze króla Jana III.

Obowiązuje strój niekrepujący ruchów i wygodne buty.

W staropolskiej kuchni

7-19 LAT

Kuchnia staropolska pełna była zagadek, kontrastów i niecodziennych połączeń smakowych. To doborowa mieszanka wielu kultur, w której tradycje Zachodu doprawione są wyraźnymi smakami Wschodu. Podczas zajęć poznamy dawne smaki i zwyczaje, a pod okiem profesjonalnych kucharzy oraz z pomocą edukatorów kulinarnych przyrządzimy dania według przepisów z pierwszych polskich książek kucharskich. Na koniec wspólnie zasiądziemy do stołu, aby skosztować przygotowanych potraw.

Przy królewskim stole

7-19 LAT

Zapraszamy na warsztaty kulinarne połączone z elementami kultury stołu, na których przybliżymy kuchnię króla Jana III. Dowiemy się, jakie potrawy pojawiały się na królewskim stole i które z nich należały do ulubionych naszego władcy. Usłyszycie, jak przygotowywano ucztę oraz jakie panowały zasady *savoir-vivre'u* przy stole w XVII wieku. Wspólnie stworzymy królewskie dania według zachowanych przepisów. Na zakończenie przygotujemy stół i zasiądziemy do wspólnej ucztę.

Święta w staropolskiej kuchni

7-19 LAT   ZAJĘCIA SEZONOWE

Święta to wyjątkowy czas, w którym sięgamy do tradycyjnych potraw. Na warsztatach dowiemy się, jak w okresie staropolskim wyglądały przygotowania świąteczne, szczególnie w kuchni. Które potrawy przetrwały próbę czasu, a o których już zapomnieliśmy? Poznamy również dawne zwyczaje świąteczne i dowiemy się, dlaczego były one tak ważne. Następnie przyrządzimy tradycyjne potrawy, a później rozpoczniemy świąteczną ucztę.

Potrzeby ogrodne

7-19 LAT   ZAJĘCIA SEZONOWE

Salsefia, topinambur czy marek kucmerka to warzywa współcześnie nieco zapomniane, choć dawniej były produktami pierwszej potrzeby! Poznajcie te i inne rośliny prosto z grządki. Podczas zajęć odwiedzimy ogród przytkowy. Przyjrzymy się bogactwu sezonowych warzyw i owoców. Porozmawiamy o bioróżnorodności i o niełatwej roli jarzyn w naszej kuchni historycznej. Sprawdzimy, jak w staropolskich przepisach wykorzystywano produkty z ogrodów, sadów i łąk oraz ugotujemy dania z dodatkiem własnoręcznie zebranych warzyw, owoców i ziół! Na koniec wspólnie zasiądziemy do stołu, aby skosztować przygotowanych potraw.

18

Karnawał w kuchni staropolskiej

7-19 LAT   ZAJĘCIA SEZONOWE

Podczas warsztatów poznacie dawne smaki i tradycje związane z karnawałem. Opowiemy m.in. o tym, dlaczego zegnano się z mięsem i jakie dania wzbudzały największy podziw. Wspólnie przyjrzymy się obrazowi Pietera Bruegla „Walka karnawału z postem” i poszukamy różnic w postrzeganiu świata oraz stosunku do jedzenia w tych dwóch ważnych okresach roku. Pod czujnym okiem kucharzy i edukatorów kulinarnych przygotujemy dwie potrawy inspirowane przepisami z najstarszych książek kucharskich. Na koniec wspólnie zasiądziemy do stołu, aby skosztować przygotowanych potraw.

Gutenberg i jego wynalazki

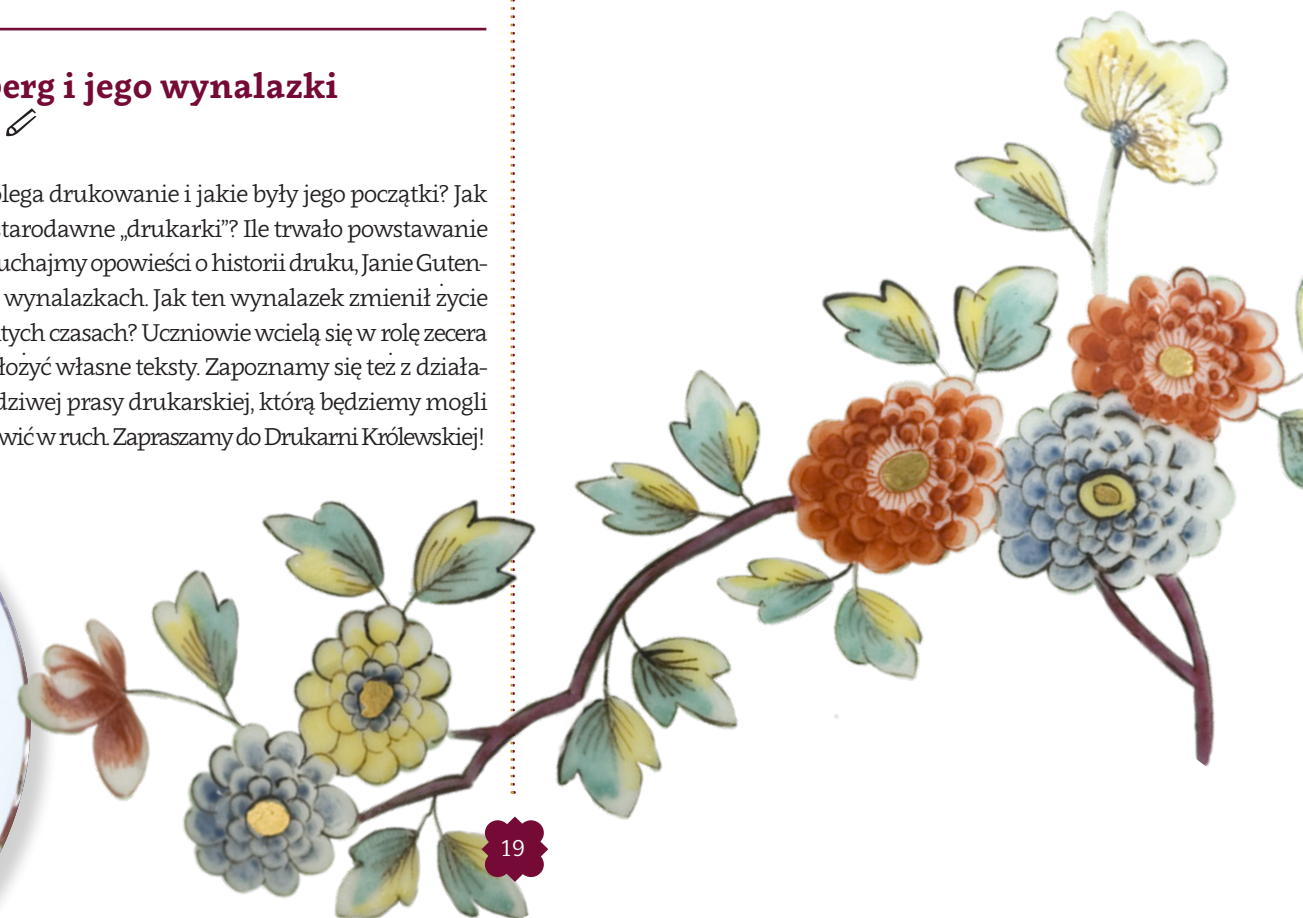
10-14 LAT

Na czym polega drukowanie i jakie były jego początki? Jak wyglądały starodawne „drukarki”? Ile trwało powstawanie tekstu? Posłuchajmy opowieści o historii druku, Janie Gutenbergu i jego wynalazkach. Jak ten wynalazek zmienił życie ludzi w tamtych czasach? Uczniowie wcielią się w rolę zecera i spróbują złożyć własne teksty. Zapoznamy się też z działaniem prawdziwej prasy drukarskiej, którą będziemy mogli wprawić w ruch. Zapraszamy do Drukarni Królewskiej!

Czego Jaś się nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał

10-14 LAT

W czasie warsztatów przeniesiemy się do czasów, kiedy jedenastoletni Janek rozpoczął naukę w klasie poetyki w krakowskim Kolegium Nowodworskiego. Opowiemy o tym, jak wyglądał dzień w szkole, na jakie zajęcia uczęszczano oraz czy obowiązywała surowa dyscyplina. Odtworzymy lekcję retoryki, łaciny, geometrii i kaligrafii. Będziemy się uczyć z reprintów dawnych podręczników. Pokażemy pierwsze szkolne wprawki retoryczne Jana spisane piórem na zeszytowych stronicach z uwagami nauczycieli!

19

Smaki Warszawy

13–19 LAT

Podczas warsztatów kulinarnych posmakujemy niepodległości lat 20. i 30. XX wieku. Kuchnia polska po 1918 roku to bogata mieszanka różnych tradycji kucharskich, gustów, możliwości i mód. Opowiemy, jaką transformację przeszła kuchnia w tamtych czasach, oraz zastanowimy się, co zostało ze spuścizny kuchni staropolskiej. Następnie pod okiem profesjonalnych kucharzy oraz z pomocą edukatorów kulinarnych przygotujemy dania według przepisów z książek z początku XX wieku. Na koniec wspólnie zasiądziemy do stołu, aby skosztować przygotowanych potraw.

Dobry żart tymfa wart – warsztat mincerski

13–19 LAT

Po co nam pieniądze? Skąd się wzięły? Jakie formy pieniądza stosowano przed pojawieniem się monet? Czy w Rzeczypospolitej szlacheckiej trzeba było płacić podatki? Jakie czynniki wpływały na rozwój i zastój gospodarki? Czym było płacidło i barter? Kim był mincerz? Poznamy monety z czasów Jana III Sobieskiego i dowiemy się, od czego zależała wartość danej monety. Wybijemy wspólnie monety – tymfy i nauczymy się przeliczać pieniądze. Na koniec zagramy w grę dotyczącą wymiany handlowej.

Pierwszy kucharz ostatniego króla

13–19 LAT

Poznajcie Paula Tremo, mistrza sztuki kulinarnej i najwierniejszego kucharza ostatniego polskiego króla Stanisława Augusta! Francuski kuchmistrz na polskim dworze? Ta ciekawa mieszanka prezentowała najnowszą modę – kuchnię lekką i wykwinną, która spotykała się z typowo polskimi daniami. Co wyszło z tego połączenia? Przekonacie się na nowych warsztatach kulinarnych. Podczas zajęć poznamy smaki i tradycje kuchni XVIII-wiecznej, a pod okiem profesjonalnych kucharzy oraz z pomocą edukatorów kulinarnych przyrządzimy dania według przepisów Paula Tremo. Na koniec wspólnie zasiądziemy do stołu, aby skosztować przygotowanych potraw.

Laudacje dla króla Jana III, czyli o pochwałach króla w literaturze i grafice

15–19 LAT

Kto z nas lubi, żeby go chwalono? A z jakiego powodu wychwalano króla? Czym były wieszowania, peany, triumfy, trofea? W czasie warsztatów odtworzymy tytułatury króla i sięgniemy do dawnego języka, aby stworzyć panegiryk i stemmat. Warsztaty wzbogacą Waszą wiedzę o języku i zapoznają z dawnymi sposobami druku słowa i grafiki. Owocem wspólnej pracy będzie minisłowniczek ciekawych słów wydrukowany na papierze czerpanym.

Zajęcia przyrodnicze

Guzikozwierzaki

4–9 LAT

Gdzieś, wiadomo nawet dokładnie gdzie, jest park, w którym mieszkają guzikowe zwierzęta! Wyruszymy na wybieżkę, by spotkać się z nimi oko w oko! Biedronka, zimorodek, a może... bóbr? Kogo uda nam się spotkać? Sprawdźcie sami! Uzbrojeni w lupy i lornetki podpatrzycie zwyczajnie tutejszych małych i dużych mieszkańców. Czerpiąc inspirację z natury, stworzycie własne istotki, które ożywicie, nadając im niepowtarzalne imiona. Własnoręcznie wykonane maskotki powędrują z Wami do Waszych domów.

Król ogrodnik

4–9 LAT ZAJĘCIA SEZONOWE

Jakich narzędzi używali ogrodnicy króla Jana III? Czy praca w ogrodzie jest tylko miła, lekka i przyjemna? Zapraszamy do ogrodów pożytkowych, w których do dziś uprawia się XVII-wieczne rośliny z wilanowskich rabat. Odkryjmy tajniki ogrodnictwa w praktyce! Czy zwierzęta zamieszkujące ogrody pomagają w ich uprawie? Gdzie rosną ziemniaki? Jakie części roślin są jadalne? Czy pomidor to tak naprawdę... jagoda? Przekonajcie się sami! Narzędzia w dłonie i do dzieła!

Zajęcia odbywają się w ogrodach warzywnych koło Villi Intraty.

Spotkanie z wydrą Robakiem

4-9 LAT ✍️ 🍷

Zapraszamy na spotkanie z sympatycznym zwierzątkiem króla Jana III! W jaki sposób Robak znalazł się na królewskim dworze? Czy był oswojony, a może znał jakieś sztuczki? Podczas zajęć poznamy jego historię. Nad przepięknym Jeziorem Wilanowskim odkrywamy tajemnice roślin i zwierząt wodnych. Przyjrzymy się zwyczajom wydr, nauczymy się rozpoznawać ich tropy i ślady. Wykonamy trójwymiarową kartę pop-up (7-9 lat) oraz pokolorujemy królewskiego pupila, narysujemy jego dom i poznanych w czasie zajęć przyjaciół.

Zielona wyprawa...

4-9 LAT 📖 🍷

...to niezwykła podróż w świat parkowej przyrody. Dowiemy się, jakie rośliny i zwierzęta można spotkać w wilanowskich ogrodach oraz parku, nauczymy się je również rozpoznawać. Poznamy przystosowania zwierząt do życia na lądzie (w parku) oraz w wodzie (w Jeziorze Wilanowskim). Zastanowimy się również, czy rośliny i zwierzęta są pożyteczne dla człowieka.

Na tropie królewskiego pupila

7-12 LAT 🍷

Król Jan od rana chodzi markotny. Może coś mu dolega? Nic podobnego – jeden z jego najdroższych pupili zaginął! Weźcie mapę, kompas i biegnijcie do ogrodów. Poczujcie się jak prawdziwi detektywi i wytropcie zgubę! Podczas gry terenowej rozwiążecie zagadki zostawione przez tajemniczego uciekiniera! Harcował po muzeum z parkowymi przyjaciółmi, znajdźcie ich tropy i ślady.

Czy to lis czy może małpka? Gdzie się ukrył?! Wskazówki, które zostawił, pozwolą dotrzeć do celu i dowiedzieć się, kim był ukochany pupil króla Jana.

W razie złej pogody zajęcia odbywają się w pałacu.

Tajemniczy ogród

7-14 LAT 🍷 GRA TERENOWA

Jakie tajemnice skrywają ogrody króla Jana III? Odkryjemy je podczas gry terenowej! Wyposażeni w mapy i kompasy nauczymy się, jak z nich korzystać. Przeniesiemy się w czasie i rozwikłamy przyrodnicze zagadki. Jakie zwierzęta żyją tu obecnie, a jakie mieszkały u samego króla? Gdzie znajduje się ów „tajemniczy ogród”? Podczas zajęć, doskonaląc pracę w grupach, wspólnie odnajdziemy drewniane skrzynie i rozwikłamy szereg łamigłówek, które przybliżą nas do rozwiązania parkowej tajemnicy. Bądźcie czujni!

Tropem wiosny

7-14 LAT 🍷 ZAJĘCIA SEZONOWE

Skąd rośliny wiedzą, że mogą znów wypuścić zielone liście? Które zwierzęta jako pierwsze zaczynają wiosenne zaloty? Jak małemu ziarenku udaje się przetrwać zimowe mrozy i w jaki sposób przeistoczy się kiedyś w potężne drzewo? Dowiedźcie się, gdzie szukać pierwszych oznak wiosny!

Pszczoły z wąsem

8-19 LAT ✍️ 🍷 ZAJĘCIA SEZONOWE

Przekonajmy się, jak fascynujące może być życie pszczoł! Kto sprawuje władzę w ulu? Czy pszczoła królowa nosi koronę? Czy pasiaste owady mają wąsy? Czy jedynym pożytkiem z pracy pszczoł jest miód? Zajrzemy do sześciokątnych komnat i przyjrzymy się temu, co się tam magazynuje. Dowiemy się, czym jest bartnictwo i zgłębimy jego tajniki. A jeśli pogoda będzie nam sprzyjać, uzbrojeni w profesjonalny sprzęt pszczelarski wybieremy się do pałacowej pasieki Ule Króla, aby stanąć oko w oko z rojem!

Wilanowskie obserwatorium przyrody

10-14 LAT 📖 🍷

Podczas zajęć będziemy obserwować i rozpoznawać rośliny oraz zwierzęta występujące w królewskich ogrodach. Prócz spostrzegawczego oka pomoże nam w tym sprzęt optyczny – lupy i lornetki. Nauczymy się oznaczać rodzime i obce gatunki drzew. Będziemy poszukiwać tropów i śladów zwierząt, które być może wskażą nam drogę do swoich mieszkań – dziupli, nor czy gniazd.

Zajęcia polecane jako dopełnienie materiału z zakresu królestwa roślin i zwierząt.

Świat filtrującej dafni

10-14 LAT ✍️ 🍷

Czym zajmuje się limnolog? Czy w Jeziorze Wilanowskim można spotkać cyklopa? Czym są partenogeneza i cyklomorfoza? Zapraszamy na niesamowity warsztat poświęcony mikroorganizmom wodnym! Zacerpnijmy wody z jeziora i pod mikroskopem poznamy jego drobnych mieszkańców. Zgłębimy cykl życiowy rozwielitki oraz dowiemy się, dlaczego pełni tak ważną funkcję w ekosystemie. Wykonamy doświadczenia, dzięki którym odkryjemy właściwości fizykochemiczne wody.

Zajęcia polecane jako uzupełnienie wiedzy z zakresu ekosystemów wodnych.

Style w ogrodach

13-19 LAT 🍷

Oprawę pałacu w Wilanowie stanowią wspaniałe, królewskie ogrody. Od wschodu do pałacu przylega dwupoziomowy ogród barokowy. Na północ i południe rozciągają się malownicze ogrody krajobrazowe. W jaki sposób uzyskuje się tak niezwykle kształty roślin? Co sprawia, że układają się one w barwny dywan? Dlaczego tajemnicze zakątki nie zarosły chwastami? W czasie zajęć w historycznych ogrodach wilanowskich poznamy różne typy i style założeń ogrodowych. W części praktycznej odnajdziemy elementy charakterystyczne dla ogrodu barokowego, ogrodu w stylu angielskim i angielsko-chińskim. Wspólnie zastanowimy się też, jaką rolę odgrywały ustawione wśród zieleni posągi.

Zajęcia szczególnie polecane uczniom szkół plastycznych.

(Eko)logiczny Wilanów

7-19 LAT

Wszyscy słyszeliśmy o globalnym ociepleniu, zmianach klimatu i grożącej wielu miejscom na świecie suszy. Czy zastanawiamy się, w jakim stopniu dotyczy to bezpośrednio nas? Ciebie, Twojego kolegi ze szkoły. Czy przyroda wokół nas, ta najbliższa, też odczuwa skutki zmian? Przejdźmy się po historycznych ogrodach wilanowskich, zachwyćmy się ich pięknem! Spróbujmy także dostrzec wyzwania. Zastanówmy się, czy mamy wpływ na środowisko. A jeśli tak, to jaki? Co możemy zrobić? Wspólnie opracujemy zasady dobrego traktowania naszej planety i jej zasobów. Nie mamy czasu do stracenia!

Na łowy z rarogiem, arkebuzem i... lornetką

13-19 LAT

Olifant, kulawka, fuzyjka... Znaczenie tych słów oraz gwary myśliwskiej poznamy w trakcie zajęć dotyczących kultury łowieckiej. Czy król Jan III był zapalonym myśliwym? Gdzie znajdował się królewski zwierzyniec, na co polowano i co jadano na wytrawnych przyjęciach? W trakcie spotkania poznamy egzotyczne zwierzęta, które towarzyszyły władcy. Zgłębimy zagadnienie łowiectwa dawniej i dziś. Dowiemy się, dlaczego ten temat wzbudza tak silne emocje. Przy pomocy lornetek spróbujemy wspólnie „upolować” wilanowską zwierzynę!

Podczas zajęć odwiedzimy także Pokoje Myśliwskie znajdujące się na 2. trasie zwiedzania pałacu.

Królewski żywioł – kultura i natura w rezydencji wilanowskiej

13-19 LAT

Co skłoniło króla Jana III do budowy swojej rezydencji akurat w Wilanowie? W jaki sposób rośliny dokonują inwazji? Zapraszamy w podróż po miejscu łączącym kulturę, naturę i historię. Poznamy ważne zależności w świecie przyrody oraz wpływ człowieka na jego otoczenie. Odkryjemy losy pałacu i ogrodów na przestrzeni lat. Poznamy gatunki obce dla polskiej flory i fauny, a także dowiemy się, skąd pochodzą wilanowskie rośliny egzotyczne. Przekonamy się, dlaczego bliskie sąsiedztwo rezerwatu przyrody Morysin jest tak cenne.

Zajęcia polecane jako uzupełnienie wiedzy z zakresu ochrony przyrody i środowiska naturalnego.

Przyrodnicze abecadło

13-19 LAT

Czym jest taksonomia? Do czego wciąż używa się łaciny? Odkryjmy różnorodność biologiczną w ogrodach Wilanowa! Podczas zajęć poznamy bliżej Karola Linneusza i historię katalogowania milionów gatunków organizmów. Dowiemy się, jakie wyzwania stały przed pierwszymi badaczami, na co zwracali uwagę, opisując nowe gatunki oraz jak je dokumentowali bez pomocy lustrzanki? Wcielimy się w botaników i odkrywców poznających nowy, nieznany dotąd świat! Może i Wasze odkrycie zapisze się na kartach historii?

